

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

**CRIMINALITATEA VIOLENTĂ. SEMNIFICAȚII ȘI IMPLICAȚII SOCIALE.
EDITURA PRO UNIVERSITARIA, BUCUREȘTI, 2021. SIMONA MIHAIU**

Dan BANCIU

Sociologie Românească, 2022, vol. 20, Issue 1, pp. 165-167

<https://doi.org/10.33788/sr.20.1.10>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Asociația Română de Sociologie

**CRIMINALITATEA VIOLENTĂ.
SEMNIFICAȚII ȘI IMPLICAȚII SOCIALE.
EDITURA PRO UNIVERSITARIA,
BUCUREȘTI, 2021. SIMONA MIHAIU**

Dan BANCIU¹

Abstract

Simona Mihaiu's book makes a unique scientific contribution to the knowledge, explanation and prevention of violent crime, a phenomenon with serious and destructive consequences on the life and physical integrity of individuals and of the society which we are part of. It is the result of the author's constant preoccupations with the topic of violent crime, supported by a long period of documentation and fundamental scientific research, which began 10 years ago, during her doctoral internship at the Faculty of Sociology and Social Work of the University of Bucharest. Simona Mihaiu's approach is an integrative one, with a theoretical and an empirical validation stake, starting from the analysis of violent crime (forms, causes, incidence) and arriving at social and criminal policies designed to help prevent and combat the problem addressed. The book is intended both for specialists and the general reader interested in understanding the particularities and social implications of violent behavior. At the same time, due to its clear and concise presentation style, it is a real support for undergraduate, master and doctoral students at faculties with a socio-humanistic profile. Once read, the book will help the reader understand that it is the right and duty of each of us to protect ourselves and to help counteract actions as harmful as violent and criminal ones.

Keywords: criminality, violence, prevention, social and criminal policies.

Cartea *Criminalitatea violentă. Semnificații și implicații sociale* a apărut la editura Pro Universitaria în anul 2021, sub semnătura Simonei Mihaiu, cercetător științific cu experiență în teme de studiu precum abuz și violență domestică, delincvență și criminalitate, drepturile omului, respectiv incluziunea grupurilor vulnerabile.

Creșterea și agravarea criminalității la nivel global, în ultimele decenii, reprezintă un fenomen ale cărui consecințe distructive nu pot fi ignorate de

¹ Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București, București, ROMÂNIA. E-mail: danbanciu20@gmail.com.

comunitatea științifică, societatea civilă ori organismele care elaborează politicile sociale și penale în domeniu. În acest sens, în direcția studiilor care suplinesc penuria cercetărilor concrete asupra criminalității violente în România, lucrarea elaborată de Simona Mihaiu configurează o imagine de ansamblu a fenomenului social în cauză, de la caracteristici ale crimelor comise cu violență la modalități de prevenire a lor.

Cartea este structurată judicios în patru mari capitole, care se completează într-o manieră clară și echilibrată.

Primul capitol, denumit sugestiv „**Semnificația criminalității violente**” (pp. 25-76), descrie principalele probleme analizate, anume violența și criminalitatea. Astfel, pornind de la prevederile legiuitorului român (Noul Cod penal) și de la literatura de specialitate, este avansată o definiție a criminalității violente. Actele incluse în sfera acesteia sunt cele comise contra vieții (omor, tentativă de omor, loviri cauzatoare de moarte), împotriva libertății și integrității sexuale (viol) și contra patrimoniului (tâlhărie). Întrucât tema impune cunoașterea mai multor orientări științifice, sunt prezentate explicații ale criminalității violente provenite din diferite școli de gândire, însă cadrul de referință este unul sociologic și criminologic. Simultan, autoarea examinează diferite caracteristici ale criminalității violente, precum forme de manifestare, tipologii sau consecințe survenite la nivel individual și social. În contextul dat, sunt ilustrate rezultate ale cercetării realizate asupra mai multor persoane aflate în detenție pentru că au săvârșit tâlhărie, omor sau viol. Capitolul evidențiază impactul alarmant pe care îl are criminalitatea violentă asupra noastră și a comunităților în care trăim, cu toate că ajungem să conștientizăm acest lucru rareori sau prea târziu.

Cel de-al doilea capitol, „**Etiologia comportamentului criminal și violent**” (pp. 77-112), analizează criminalitatea violentă în relație cu biocriminologia și genetica comportamentală, criminologia, psihologia și psihopatologia, sociologia și sănătatea publică. Obiectivul este acela de a-i oferi cititorului o imagine completă asupra factorilor de risc ai criminalității violente, coroborați cu fragmente din poveștile de viață ale unor oameni care au comis omor, viol sau tâlhărie. Autoarea arată că factorii intrinseci ai criminalității violente reprezintă o combinație de însușiri psihologice (dezechilibru afectiv, frustrare), medicale (tumori cerebrale) sau biochimice (creșterea nivelului de testosteron), iar condițiile extrinseci includ elemente de natură socială (norme, nivel scăzut de trai), circumstanțială (accesul la o armă) și medii posibil criminogene (familie, grup de prieteni). Așadar, studiul Simonei Mihaiu contribuie la înțelegerea modului în care mai multe experiențe de viață și particularități ale anumitor indivizi interacționează și duc la săvârșirea delictelor violente.

Capitolul al treilea, intitulat „**Amploarea criminalității violente la nivel european și național**” prezintă evoluția din ultimii 20 de ani, în Europa și în România, a principalelor infracțiuni violente. Prin determinările statistice întreprinse, este semnalat faptul că la nivel european și național s-a redus

numărul actelor de omor, dar a crescut cel al delictelor de viol. În același timp, se observă că în România a crescut incidența tâlhăriei, contrar tendinței de scădere înregistrată în cele mai multe state europene. Autoarea analizează mai multe cauze ale criminalității violente, punând accent pe probleme importante pentru țara noastră, precum persistența inegalității de gen, accesul redus la servicii medicale și sociale, consumul ridicat de alcool etc. Această secțiune are rolul de a aduce în prim plan cei mai importanți factori de risc ai criminalității violente, de actualitate și cu incidență foarte ridicată, întâlniți în România.

Cel de-al patrulea capitol, „**Politici sociale și penale de prevenire și control al criminalității violente**” (pp. 145-194), evaluează impactul măsurilor penale și sociale în prevenirea și combaterea criminalității. Astfel, sunt analizate politici și instrumente naționale, implementate cu scopul de a contribui la siguranța, libertatea și securitatea cetățenilor (ex. *Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021, Strategia națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024*). Acestora li se adaugă măsurile de diminuare și combatere a criminalității violente, așa cum sunt imaginate și descrise de autoare (protecția sporită a grupurilor vulnerabile, creșterea calității vieții, dezvoltarea serviciilor sociale etc.). Trebuie remarcat faptul că pe lângă componentele teoretice și legislative, utile în conturarea acestor recomandări, Simona Mihaiu are în vedere opiniile mai multor specialiști intervievați (procuror, judecător, avocat, sociolog, psiholog etc.). Capitolul oferă noi modalități de intervenție socială care pot să contribuie la creșterea calității vieții românilor și, implicit, la scăderea numărului de acte violente și criminale.

Pe parcursul întregului volum sunt folosite într-o manieră originală rezultatele celor două cercetări calitative derulate; strategie prin care autoarea creează conexiuni foarte utile între puncte de vedere ale persoanelor implicate în acte de criminalitate violentă, oameni de știință și practicieni în domeniu. Fiecare capitol include îndemnuri spre gândire critică și reflecție, întrebări și sugestii pentru noi studii de specialitate.

Din perspectivă academică, lucrarea oferă o imagine aproape completă a fenomenului de criminalitate violentă, constituind un itinerar atât științific cât și practic într-un univers pe cât de controversat, pe atât de puțin explorat și cunoscut. Conținutul ei este unul captivant, redactat într-un limbaj științific elevat, dar totodată accesibil lecturii publicului larg interesat de subiectul abordat, cu un aparat conceptual și bibliografic bine și atent elaborat, însoțit de o iconografie sugestivă, bazată pe diagrame, tabele și grafice reprezentative. Prin alegerea acestei teme și prin modalitatea de abordare a ei, Simona Mihaiu subliniază însemnătatea în viața fiecăruia dintre noi a drepturilor fundamentale ale omului, a valorilor morale și a principiilor de drept, cât și importanța respectării lor.